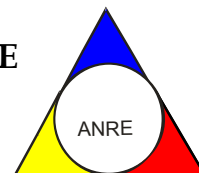

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE
ÎN DOMENIUL ENERGIEI**

DEPARTAMENTUL PIAȚĂ DE ENERGIE ELECTRICĂ

**RAPORT PRIVIND REZULTATELE MONITORIZĂRII
PIEȚEI DE ENERGIE ELECTRICĂ
ÎN LUNA IANUARIE 2008***

*rectificat la 28.05.2008

ANRE depune toate eforturile pentru a prezenta în mod cât mai clar, în acest document, informații bazate pe raportările agenților economici. Acest document publicat de ANRE are numai scop informativ și educațional. ANRE nu este și nu va fi legal responsabilă, în nici o circumstanță, pentru eventuale inadvertențe cu privire la informațiile prezentate și nici privind folosirea improprie a acestora de către utilizator.

Domeniul gaze naturale Șos. Cotroceni nr. 4, sector 6, București, telefon: 021/303.38.00, fax: 021/303.38.08, mail: anrgn@anrgn.ro;

Domeniul energie electrică Str. Constantin Nacu nr. 3, sector 2, București, telefon: 021/311.22.44, fax: 021/312.43.65, mail: anre@anre.ro;

pagină de internet: www.anre.ro, www.anrgn.ro

CUPRINS

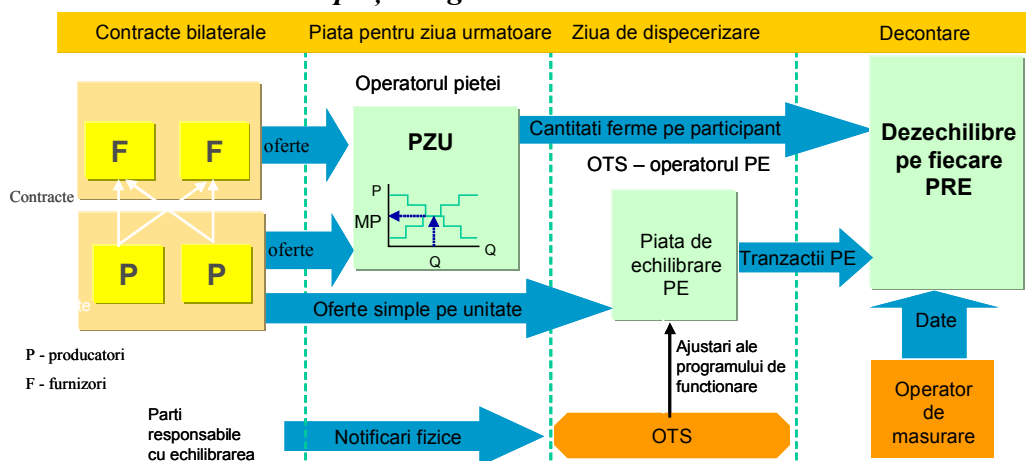
<u>I.PRINCIPALELE MOMENTE ALE DEZVOLTĂRII PIETEI DE ENERGIE ELECTRICĂ DIN ROMÂNIA.....</u>	<u>3</u>
<u>II.PIAȚA ANGRO DE ENERGIE ELECTRICĂ.....</u>	<u>3</u>
1.Structura schematică a pieței angro	3
2.Participanții la piața angro de energie electrică.....	4
3.Structura de producție a sistemului energetic național pe tipuri de resurse	5
4.Structura tranzacțiilor pe piața angro de energie electrică	6
5.Structura tranzacțiilor pe piața angro ale diferitelor categorii de participanți.....	11
Producători.....	11
Furnizori	12
Operatori de distribuție principali.....	14
6.Indicatori de concentrare pentru piața angro de energie electrică și componentele acesteia....	15
7.Evoluția prețurilor stabilite pe piața angro.....	17
<u>III.PIAȚA CU AMĂNUNTUL DE ENERGIE ELECTRICĂ.....</u>	<u>20</u>
1.Structura schematică a pieței cu amănuntul	20
2.Etapele parcurse în procesul de deschidere a pieței de energie electrică.....	20
3.Gradul de deschidere a pieței de energie electrică.....	20
4.Cote de piață ale furnizorilor de energie electrică.....	21
5.Indicatori de concentrare pentru piața concurențială cu amănuntul de energie electrică	22
6.Evoluția numărului de consumatori și a energiei aferente acestora.....	23
<u>IV.OPERATORUL DE TRANSPORT ȘI SISTEM C.N. TRANSELECTRICA S.A.....</u>	<u>25</u>
<u>V.EVOLUȚIA REGULILOR PIETEI ÎN LUNA IANUARIE 2008.....</u>	<u>26</u>
<u>VI.EXPLICAȚII ȘI PRESCURTĂRI.....</u>	<u>26</u>

I. PRINCIPALELE MOMENTE ALE DEZVOLTĂRII PIEȚEI DE ENERGIE ELECTRICĂ DIN ROMÂNIA

- **HG 365/1998** – ruperea monopolului integrat vertical RENEL prin constituirea unei societăți distincte de distribuție și furnizare a energiei electrice (SC Electrica SA) și a unora de producere a energiei electrice (SC Termoelectrica SA și SC Hidroelectrică SA), în cadrul nou înființatei companii naționale CONEL SA; constituirea SN Nuclearelectrică SA și RAAN - producători de energie electrică;
- organizarea distinctă, în cadrul CONEL, a activităților de transport, sistem și administrare piață de energie electrică și contractualizarea relațiilor dintre operatorii din sector.
- **HG 122/2000** – deschiderea pieței la 10%.
- **HG 627/2000** – se desființează CONEL, filialele sale devenind proprietatea directă a statului, reprezentat de Ministerul Industriei și Comerțului; se înființează CN Transelectrica SA – operator de transport și sistem, iar prin filiala sa OPCOM SA – operator de administrare a pieței de energie electrică.
- **septembrie 2000** – lansarea pieței spot obligatorii de energie electrică din România, administrată de OPCOM, filială a CN Transelectrica SA, organizată pe principiul pool-ului.
- **HG 1342/2001** - SC Electrica SA se împarte în 8 filiale de distribuție și furnizare.
- **HG 1524/2002** – SC Termoelectrica SA se reorganizează în entități legale separate de producere a energiei electrice.
- **iulie 2005** – lansarea noului model de piață, bazat pe existența:
  - pieței spot voluntare, cu ofertare de ambele părți și decontare bilaterală;
  - pieței de echilibrare obligatorii, având operatorul de sistem ca singură contraparte;
  - repartizarea responsabilităților financiare ale echilibrării către PRE.
- **HG 644/2005** – deschiderea pieței la 83,5%.
- **noiembrie 2005** – introducerea pieței de certificate verzi.
- **decembrie 2005** – introducerea pieței centralizate a contractelor bilaterale.
- **martie 2007** – introducerea pieței centralizate a contractelor bilaterale parțial standardizate cu negociere continuă.
- **HG 638/2007** – deschiderea integrală a pieței de energie electrică și gaze naturale.
- **iulie 2007** – stabilirea regulilor pieței de capacități.

II. PIAȚA ANGRO DE ENERGIE ELECTRICĂ

1. Structura schematică a pieței angro

2. Participanții la piața angro de energie electrică

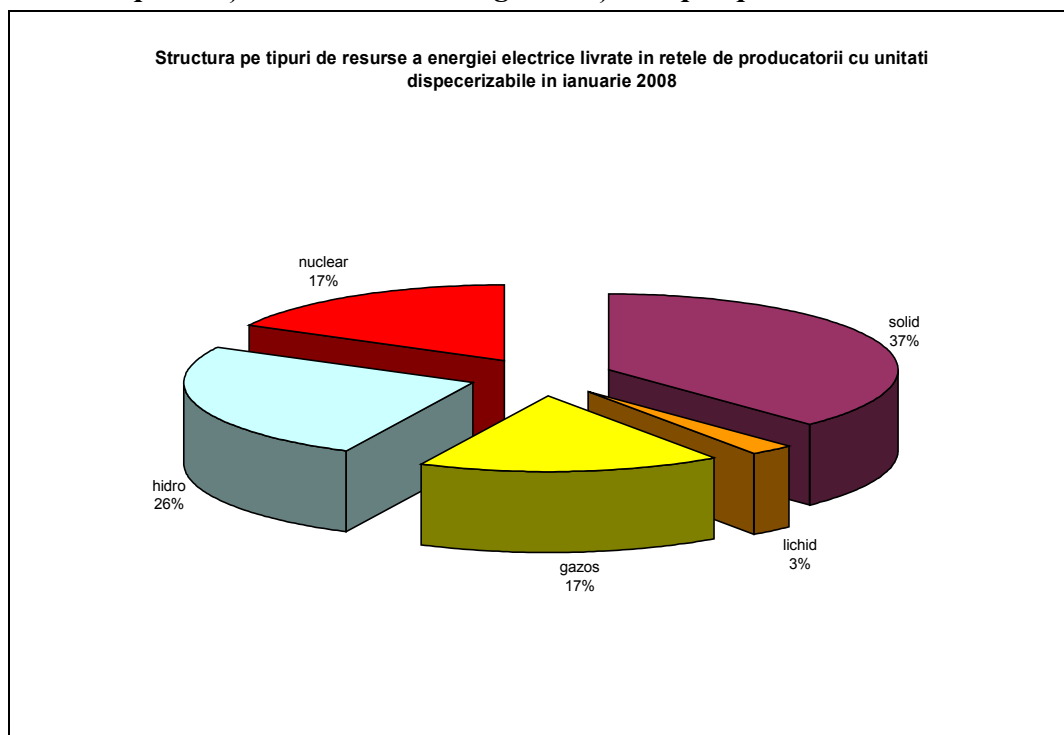
Participanții* la piața angro în luna ianuarie 2008 sunt prezentați pe categorii, în tabelul următor:

Nr. crt.	Denumire	Observatii
A	Producători de energie electrică care exploatează unități de producere dispecerizabile	
1	SC CET Bacău SA	
2	SC CET Brașov SA	
3	SC CET Govora SA	
4	SC CET Iași SA	
5	SC CET Oradea SA	
6	SC Electrocentrale București SA	
7	SC Electrocentrale Galați SA	
8	SC Dalkia Termo Prahova SRL	
9	SNP Petrom Sucursala Petrobraz	
10	SC Termica SA Suceava	
11	SC Termoelectrica SA	
12	SC Termoficare 2000 SA Pitești	
13	SC Termon Onești SA	
14	SC Uzina Termică Giurgiu SA	
15	SN Nuclearelectrica SA	
16	SC CE Rovinari SA	
17	SC CE Turceni SA	
18	SC CE Craiova SA	
19	SC CET Arad SA	Activează pe piața de energie electrică și în calitate de furnizori de energie electrică
20	SC Electrocentrale Deva SA	
21	SC Hidroelectrică SA	
22	RAAN	
B	Operator de transport și de sistem	
1	CN TRANSELECTRICA SA	Operatorul pieței de echilibrare
C	Operator PZU	
1	SC OPCOM SA	Operatorul pieței de certificate verzi, al PCC, operator de decontare
D	Operatori de distribuție	
1	SC CEZ Distribuție SA	Operatori ai rețelelor de distribuție
2	SC ENEL Distribuție Banat SA	
3	SC ENEL Distribuție Dobrogea SA	
4	SC E.ON Moldova Distribuție SA	
5	SC FDFEE Muntenia Sud SA	
6	SC FDEE Electrica Distribuție Muntenia Nord SA	
7	SC FDEE Electrica Distribuție Transilvania Sud SA	
8	SC FDEE Electrica Distribuție Transilvania Nord SA	
E	Furnizori impliciti	
1	SC CEZ Vanzare SA	Activează pe piața de energie electrică și în calitate de furnizori ai consumatorilor alimentați în regim concurențial
2	SC ENEL Energie SA	
3	SC E.ON Moldova Furnizare SA	
4	SC FDFEE Muntenia Sud SA	
5	SC FFEE Electrica Furnizare Muntenia Nord SA	
6	SC FFEE Electrica Furnizare Transilvania Sud SA	
7	SC FFEE Electrica Furnizare Transilvania Nord SA	

Nr. crt.	Denumire
F	Furnizori de energie electrică cu activitate exclusivă pe piața angro
1	SC Atel Energy Romania SRL
2	SC CEZ Trade Romania SRL
3	SC EFT Romania SRL
4	SC Elizor Prest SRL
5	SC Encaz SRL
6	SC Energy Market Consulting SRL
7	SC E.ON Energy Trading AG
8	SC Ezpada SRL
9	SC Korlea Invest SRL
10	SC Re Energie SRL
11	SC Romelectro SA
12	SC Semptra Energy Europe Ltd
13	SC Sindserv SA
14	SC Statkraft Romania SRL
15	SC Ten Transilvania SRL
16	SC Uniwatt Plus SRL
Nr. crt.	Denumire
G	Furnizori de energie electrică
1	SC Alro SA
2	SC Also Energ SA
3	SC Arelco Distribuție SRL
4	SC Beny Alex SRL
5	SC Biol Energy SRL
6	SC BMI Iași SA
7	SC Buzmann Industries SRL
8	SC EFE Energy SRL
9	SC EGL Gas & Power Romania SA
10	SC Elcomex EN SRL
11	SC Electrica SA
12	SC Electricom SA
13	SC Electromagnetica SA
14	SC Energy Holding SRL
15	SC Energy Network SRL
16	SC Enex SRL
17	SC Ennet Grup SRL
18	SC Enol Grup SA
19	SC EURO-PEC SA
20	SC Fidelis Energy SRL
21	SC General Com Invest SRL
22	SC Gevco SRL
23	SC Green Energy SRL
24	SC Grivco SA
25	SC Hidroconstructia SA
26	SC ICCO Electric SRL
27	SC ICPE Electrocond Technologies SA
28	SC Interagro SA
29	SC Izochem Trading SRL
30	SC Luxten LC SA
31	SC Petprod SRL
32	SC Tinmar Ind SA
33	SC Total Electric Oltenia SA
34	SC Transenergo Com SA
35	SC UCM Energy SRL

*) Participanții la piața de energie electrică precizați raportează ANRE date tehnice/comerciale conform Metodologiei de monitorizare a pieței angro de energie electrică pentru aprecierea nivelului de concurență pe piață și prevenirea abuzului de poziție dominantă, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 35/2006. Tabelul nu include părțile responsabile cu echilibrarea. Lista acestora, actualizată la zi, se află pe site-ul operatorului pieței de echilibrare, C.N. TRANSELECTRICA S.A., www.ope.ro.

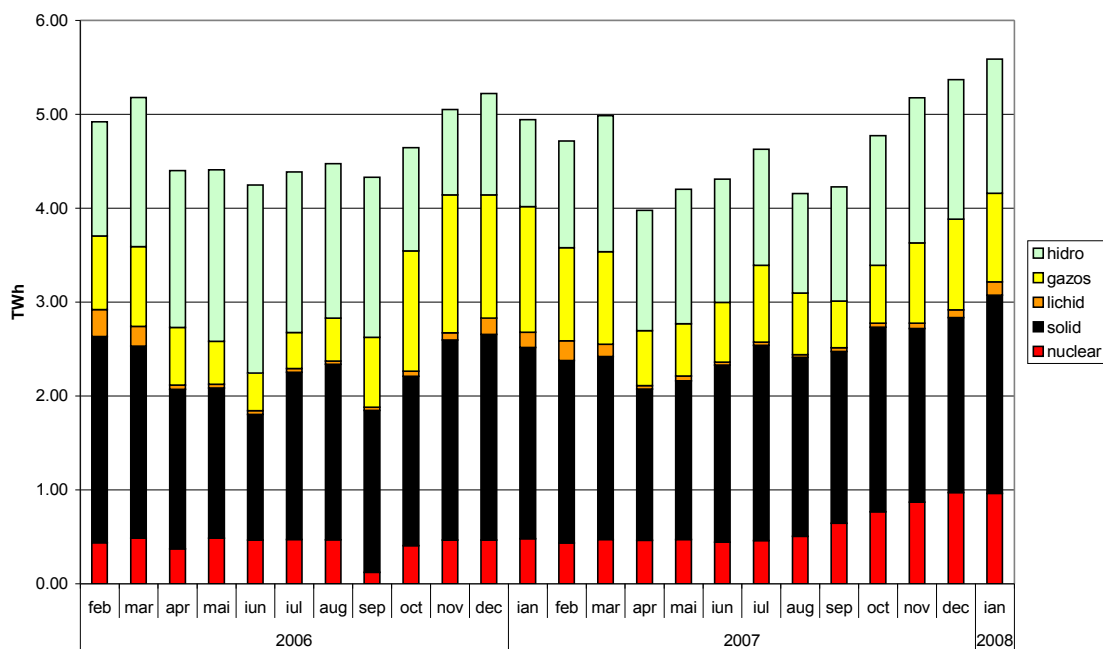
3. Structura de producție a sistemului energetic național pe tipuri de resurse

Sursa: Raportările lunare ale producătorilor – prelucrare DMP

Evoluția structurii energiei electrice livrate începând cu februarie 2006 este următoarea:

Evoluția structurii pe tipuri de resurse a energiei electrice livrate în rețele de producătorii cu unități dispecerizabile

Sursa: Raportările lunare ale producătorilor – prelucrare DMP

În tabelul următor sunt prezentate principalele date de bilanț fizic al energiei electrice corespunzătoare lunii ianuarie 2007, comparativ cu cele aferente lunii ianuarie 2008:

Nr. Crt.	Indicator	UM	Ian 2007	Ian 2008	%
0	1	2	3	4	5=4/3*100
1	E produsă	TWh	5,452	6,136	112,5
2	E livrată	TWh	4,941	5,585	113,0
3	Import	TWh	0,040	0,090	224,9
4	Export	TWh	0,333	0,590	177,3
5	Consum Intern	TWh	4,648	5,085	109,4
6	Consum consumatori alimentați în regim reglementat	TWh	1,961	2,144	109,3
6.1	Din care consumul consumatorilor casnici	TWh	0,835	0,938	112,3
7	Consum consumatori alimentați în regim concurențial	TWh	1,753	1,871	106,7
8	Transport – TG	TWh	4,836	5,544	114,6
9	Transport – TL	TWh	4,866	5,582	114,7
10	Servicii de sistem	TWh	4,918	5,582	113,5
11	CPT realizat transport	TWh	0,063	0,105	166,2
12	Energie termică produsă pentru livrare	Tcal	2762	3325	120,4
13	Energie termică produsă în cogenerare	Tcal	2306	2557	110,9

Notă: 1. Datele prezentate în tabel nu includ producțiile producătorilor care nu dețin unități dispecerizabile și nici energia furnizată consumatorilor racordați la barele centralelor.

2. Cantitățile importate/exportate nu includ tranzitele și schimburile transfrontaliere neplanificate de energie electrică realizate de Transelectrica cu sistemele electroenergetice vecine în vederea echilibrării sistemului.

3. Cantitatea la care se aplică TG nu cuprinde cantitățile de energie electrică vândute de producători pentru acoperirea pierderilor în rețeaua de transport și nici cotele-părți din energia importată de furnizorii concurențiali cu astfel de contracte, considerate ca fiind afectate acestei utilizări.

4. Structura tranzacțiilor pe piața angro de energie electrică

Dimensiunea pieței angro este determinată de totalitatea tranzacțiilor desfășurate pe aceasta de către participanți, depășind cantitatea transmisă fizic de la producere către consum; totalitatea tranzacțiilor include revânzările realizate în scopul ajustării poziției contractuale și obținerii de beneficii financiare.

Astfel, pe piața angro sunt încheiate: contracte reglementate și negociate bilateral între producători și furnizori, contracte reglementate pentru asigurarea consumului propriu tehnologic în rețele, contracte negociate bilateral producători-producători sau furnizori-furnizori, precum și obligații contractuale încheiate pe piețele centralizate: PCCB (piața centralizată a contractelor bilaterale), PCCB-NC (piața centralizată a contractelor bilaterale cu negociere continuă), Ringul energiei

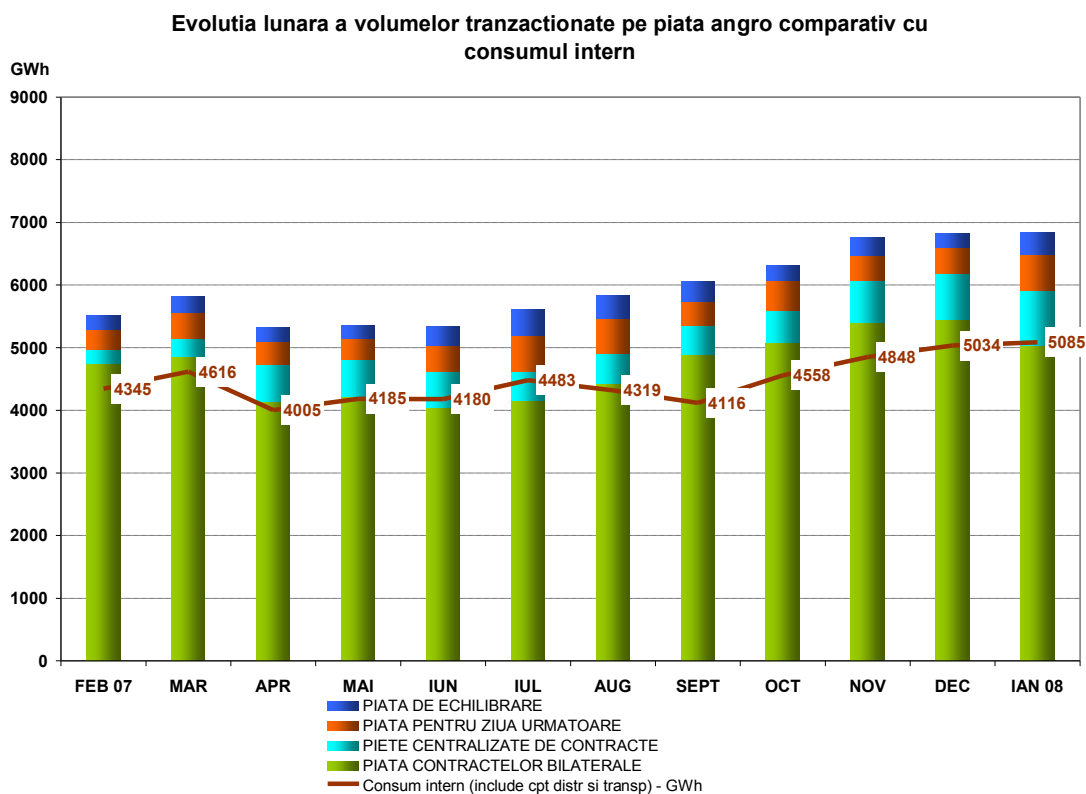
electrice al BRM (Bursa Română de Mărfuri), PZU (piața pentru ziua următoare), PE (piața de echilibrare).

În tabelul următor sunt prezentate volumele de energie electrică tranzacționate pe principalele componente ale pieței angro și tipuri de contracte în ianuarie 2008, comparativ cu luna ianuarie 2007:

TRANZACTII PE PIATA ANGRO	UM	ianuarie 2008	ianuarie 2007
0	1	2	3
1. PIATA CONTRACTELOR BILATERALE	GWh	5623	5546
1.1. Vanzare pe contracte reglementate	GWh	2563	3160
1.2. Vanzare pe contracte negociate *	GWh	2470	2053
1.3. Vanzare la export	GWh	590	333
2. PIETE CENTRALIZATE DE CONTRACTE	GWh	869	254
3. PIATA PENTRU ZIUA URMATOARE	GWh	571	374
4. PIATA DE ECHILIBRARE (total tranzactii)	GWh	365	343
4.1. volum tranzactionat la crestere	GWh	289	162
4.2. volum tranzactionat la scadere	GWh	76	181
CONSUM INTERN (include cpt distribuție si transport)	GWh	5085	4648

* nu sunt cuprinse contractele de furnizare la consumatori

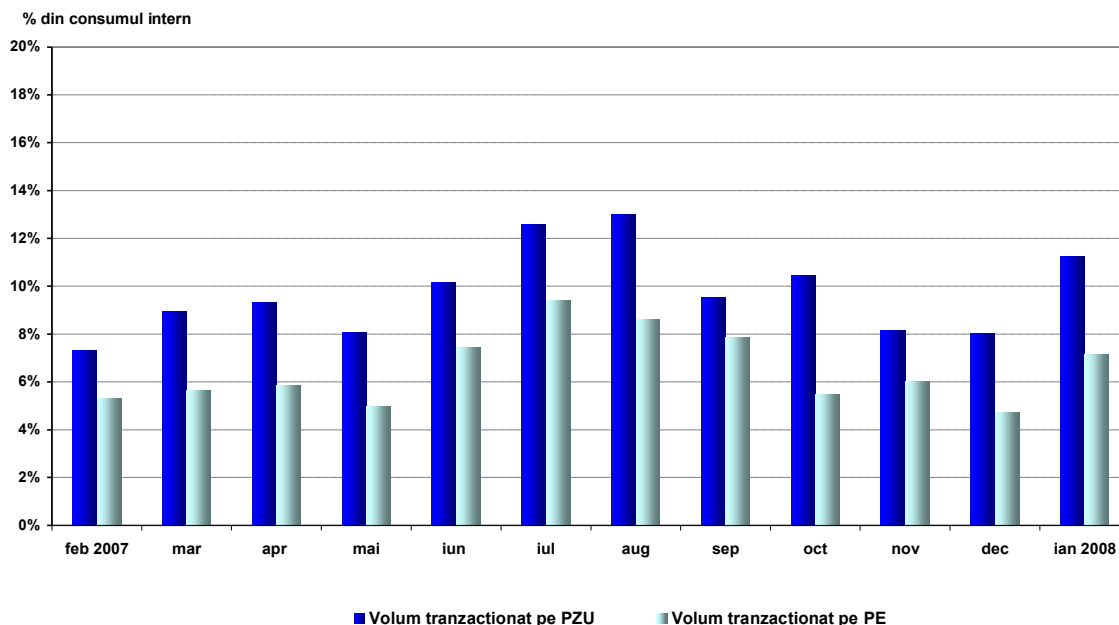
Evoluția relației între volumele tranzacționate pe fiecare din aceste piețe și consumul intern estimat, pentru perioada februarie 2007 – ianuarie 2008, este prezentată în graficul următor:

Sursa: Raportările lunare ale operatorilor economici participanți la piața angro, S.C. OPCOM S.A. și C.N. TRANSELECTRICA S.A. – prelucrare DMP

În vederea evaluării raportului între energia tranzacționată pe PZU și cea tranzacționată pe PE, graficul următor prezintă evoluția volumelor tranzacționate în ultimele 12 luni pe PZU, comparativ cu cele tranzacționate pe PE, ca procente din consumul intern:

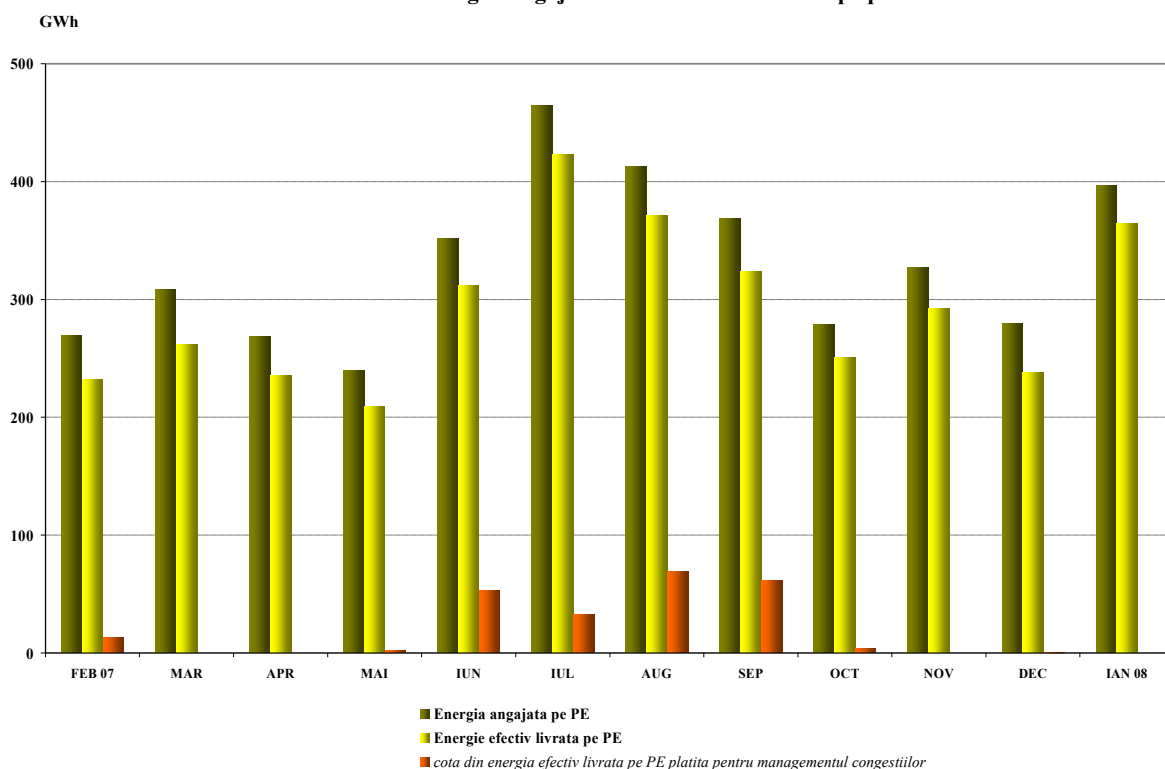
Volume tranzacționate pe PZU și PE

Sursa: Raportările lunare ale S.C. OPCOM S.A. și C.N. TRANSELECTRICA S.A. – prelucrare DMP

Ordinele de dispecer (oferte acceptate) primite de producători determină energia angajată pe piața de echilibrare. După efectuarea calculului de decontare, pe baza valorilor măsurate (aprobat) se determină energia efectiv livrată de producători; relația dintre acestea, în perioada februarie 2007 – ianuarie 2008, este prezentată în graficul următor:

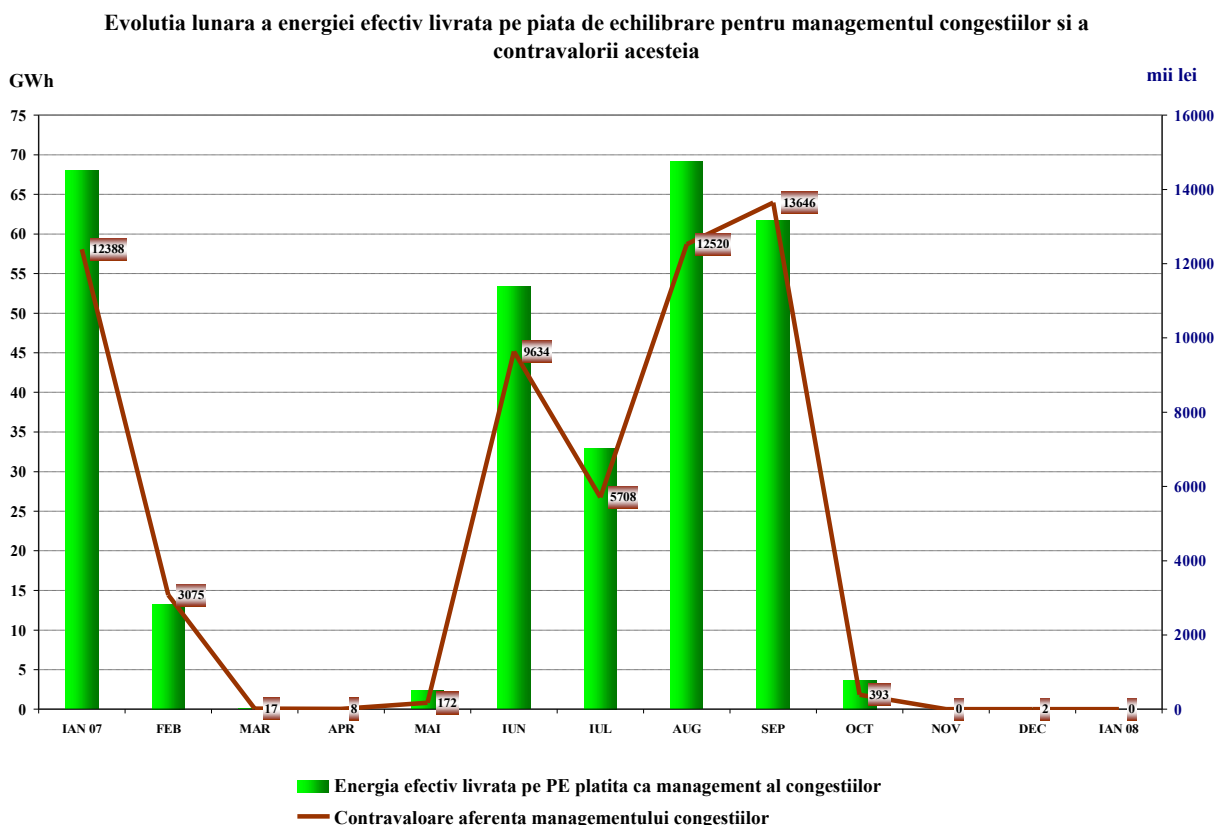
Evoluția lunară a energiei angajate și a celei efectiv livrate pe piața de echilibrare

Sursa: Raportările lunare ale C.N. TRANSELECTRICA S.A. – prelucrare DMP

Graficul anterior prezintă și energia utilizată pentru managementul congestiilor comparativ cu volumele totale tranzacționate pe PZU și PE; aceasta este cantitatea de energie achiziționată de operatorul de transport de pe piața de echilibrare pentru eliminarea congestiilor din rețeaua de transport.

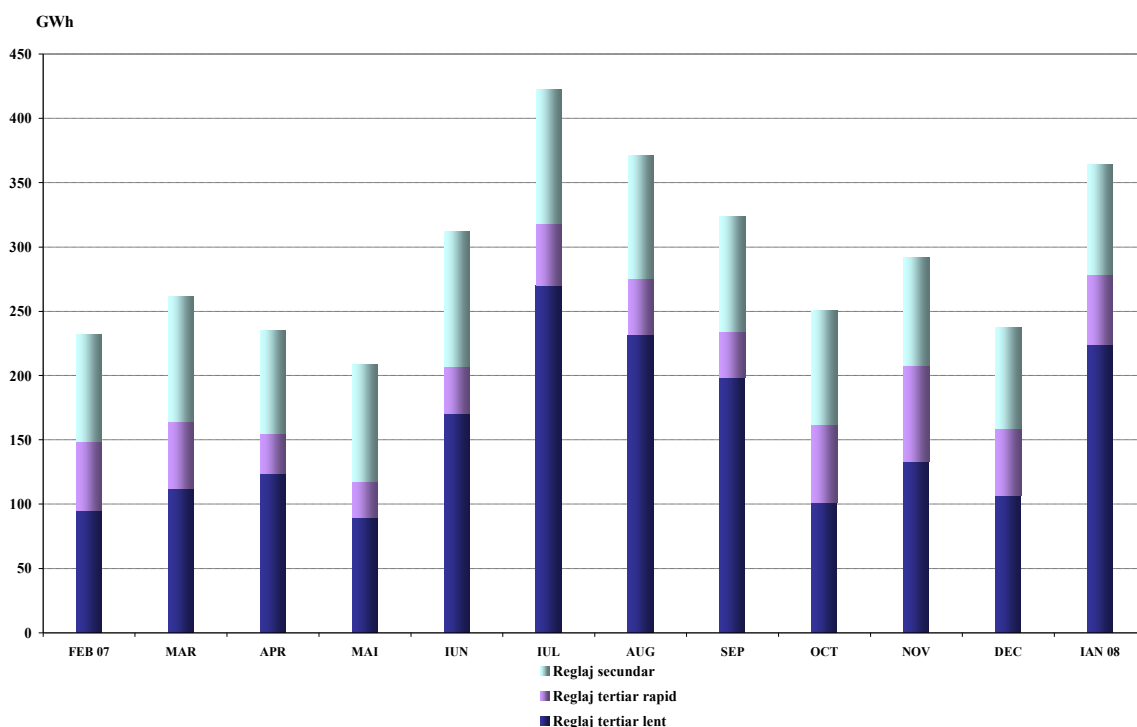
Graficul următor prezintă evoluția lunară a acesteia începând cu ianuarie 2007, precum și contravaloarea tranzacțiilor efectuate în acest scop de C.N. Transelectrica S.A.

Sursa: Raportările lunare ale C.N. TRANSELECTRICA S.A. – prelucrare DMP

Structura, pe fiecare tip de reglaj, a energiei de echilibrare efectiv livrată este prezentată în figura următoare, în evoluție pentru perioada februarie 2007 – ianuarie 2008:

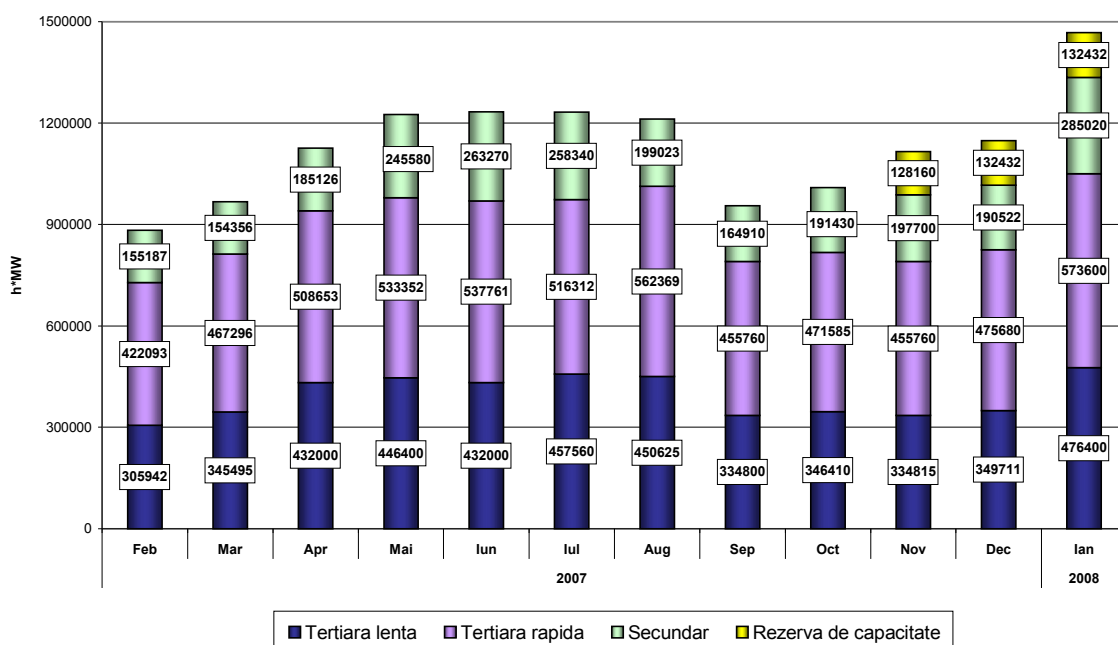
Evoluția lunară a energiei efectiv livrată pe piața de echilibrare

Sursa: Raportările lunare ale C.N. TRANSELECTRICA S.A. – prelucrare DMP

Pentru comparație, în graficul următor este prezentată evoluția rezervelor (servicii de sistem tehnologice = obligații ale producătorilor de menținere la dispoziția dispecerului/ofertare pe piața de echilibrare a capacităților contractate) achiziționate/decontate de C.N. Transelectrica S.A., în perioada februarie 2007-ianuarie 2008:

Structura rezervelor achiziționate de CN Transelectrica SA
- ianuarie 2008 -

Sursa: Raportările lunare ale C.N. TRANSELECTRICA S.A. – prelucrare DMP

5. Structura tranzacțiilor pe piața angro ale diferitelor categorii de participanți

Producători

În luna ianuarie 2008, structura obligațiilor contractuale înainte de ziua de livrare ale producătorilor participanți la piața angro care sunt deținători ai unor unități de producere dispecerizabile a fost următoarea:

Tip tranzacție	UM	Ianuarie 2008	Ianuarie 2007
0	1	2	3
Regl. la furn. impliciti, termo	GWh	1271,31	1710,38
Regl. la furn. impliciti, hidro	GWh	153,80	125,19
Regl. la furn. impliciti, nuclear	GWh	505,36	205,34
Regl. pentru cpt distr., termo	GWh	334,14	667,04
Regl. pentru cpt distr., hidro	GWh	45,00	63,74
Regl. pentru cpt distr., nuclear	GWh	147,93	53,95
Regl. pentru cpt transp., termo	GWh	74,57	93,45
Regl., la alti prod.	GWh	30,52	120,35
Regl. la alti prod., cu optiune	GWh	0	96,67
Negociat, la furn. impliciti	GWh	0	38,98
Negociat, pentru cpt distrib.	GWh	0	0
Negociat, la alti prod.	GWh	109,79	0
Negociat, la furn. conc.	GWh	1180,29	1333,39
Contracte pe piete centr.	GWh	869,49	249,87
Furnizare la consumatori (neg.+piete centr.)	GWh	137,07	210,74
Export	GWh	138,15	101,60
PZU	GWh	438,42	106,71
Total	GWh	5435,84	5177,40

Sursa: Raportările lunare ale producătorilor – prelucrare DMP

Structura include următoarele tipuri de contracte încheiate de producători pe piața de energie electrică:

Tip contracte	Simbol in grafic
Contracte reglementate încheiate cu furnizorii implicați pentru consumatorii alimentați în regim reglementat, de către producătorii termo (inclusiv producătorii independenți/autoproducători), producătorul hidro, respectiv producătorul nuclear	regl. la furn. impliciti, termo
	regl. la furn. impliciti, hidro
	regl. la furn. impliciti, nuclear
Contracte reglementate încheiate cu operatorii de distribuție pentru acoperirea CPT ale rețelelor de distribuție, de către producătorii termo (inclusiv autoproducători), producătorul hidro, respectiv producătorul nuclear	regl. pentru cpt distrib, termo
	regl. pentru cpt distrib, hidro
	regl. pentru cpt distrib, nuclear
Contract reglementat încheiat cu operatorul de transport pentru acoperirea CPT al rețelei de transport	regl. pentru cpt transp, termo
Contract între producători la prețuri reglementate, activate la cererea cumpărătorului în schimbul primei de opțiune	regl la alti prod., cu optiune
Contracte între producători la prețuri reglementate, cu obligația răscumpărării energiei în decursul unui an	regl., la alti prod.
Contracte negociate bilateral cu furnizorii implicați	negociat, la furn. implicați
Contracte negociate bilateral cu operatorii de distribuție	negociat, pentru cpt distrib.
Contracte negociate bilateral cu alți producători	negociat, la alti prod
Contracte negociate bilateral cu furnizorii concurențiali	negociat, la furn. conc.

Contracte încheiate pe piețele centralizate de contracte cu diferiți participanți	contracte pe piete centr.
Contracte de furnizare negociate bilateral cu consumatorii alimentați în regim concurențial	furnizare la consumatori (neg. + piete centr.)
Contracte negociate de vânzare la export	export
Vânzări pe piața pentru ziua următoare către diferiți participanți la această piață	PZU

Furnizori

În luna ianuarie 2008 pe piața de energie au activat 58 de operatori economici a căror activitate principală o constituie furnizarea de energie electrică; dintre aceștia 16 sunt furnizori care își desfășoară activitatea doar pe PAN și 42 sunt furnizori care au activitate și pe PAM (inclusiv cei 7 furnizori implicați care acționează atât pe segmentul reglementat, cât și pe segmentul concurențial al PAM).

Furnizori cu activitate exclusivă pe PAN

Tabelul următor ilustrează activitatea desfășurată de furnizorii activi numai pe PAN, prezentând structura pe categorii de piețe/participanți la PAN a cumpărărilor și vânzărilor totale realizate de aceștia în luna ianuarie 2008, comparativ cu ianuarie 2007:

- GWh -

Structură tranzacții furnizori cu activitate exclusivă pe PAN	IAN 08	IAN 07
Achiziții		
import	30,80	35,32
contracte negociate cu alți furnizori	494,83	111,32
contracte negociate cu producători	159,54	103,01
tranzacții pe PCC	184,17	7,56
tranzacții pe PZU	18,69	0,91
Vânzări		
export	339,37	40,35
contracte negociate cu alți furnizori	507,82	145,20
contracte negociate cu producători	1,32	-
tranzacții pe PCC	-	-
tranzacții pe PZU	39,94	23,43

Furnizori activi pe PAM, exclusiv furnizorii implicați

În tabelul de mai jos se prezintă informații agregate cu privire la volumele și structura achiziției realizate de furnizorii cu activitate pe segmentul concurențial al PAM, în luna ianuarie 2008, comparativ cu ianuarie 2007.

- GWh -

Structură achiziție furnizori activi pe PAM (exclusiv furnizorii implicați)	IAN 08	IAN 07
import	59,23	2,19
contracte negociate cu alți furnizori	467,26	356,39
contracte negociate cu producători	1021,54	1230,38
tranzacții pe PCC	541,49	242,43
tranzacții pe PZU	94,09	112,01

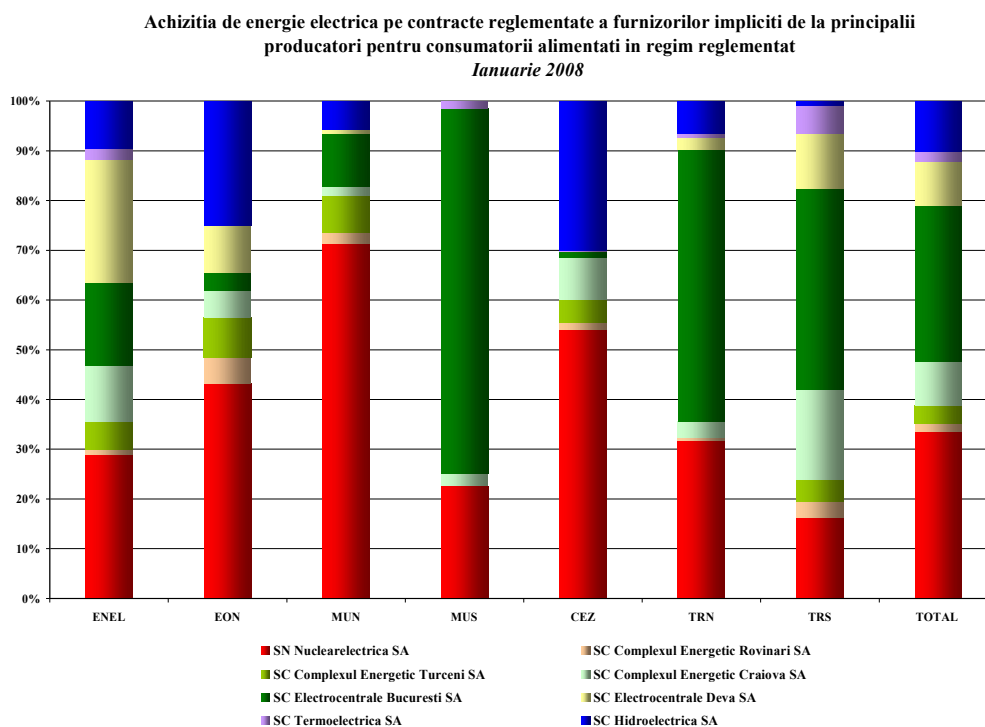
Furnizori implicați

Structura achiziției de energie electrică a furnizorilor implicați (realizată înainte de ziua de livrare), pentru alimentarea consumatorilor în regim reglementat, în luna ianuarie 2008 este prezentată în tabelul următor, comparativ cu luna similară a anului 2007:

- GWh -

Structură achiziție furnizori implicați pe PAM reglementată	IAN 08	IAN 07
contracte reglementate	1980,94	2109,23
contracte negociate	5,01	25,06
tranzacții PCC	4,19	
tranzacții PZU - cumpărare	171,77	5,15
tranzacții PZU - vânzare	21,51	112,83

Detalierea achiziției de energie electrică a furnizorilor implicați, pe contractele reglementate încheiate cu principalii producători, în ianuarie 2008, este prezentată în graficul următor:

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor implicați – prelucrare DMP

În mod similar cu datele prezentate pentru segmentul reglementat al PAM, în tabelul următor este prezentată structura achiziției de energie electrică a furnizorilor implicați (realizată înainte de ziua de livrare), corespunzătoare segmentului concurențial al PAM (furnizare de energie electrică la prețuri negociate către consumatorii care au renunțat la alimentarea în regim reglementat), în luna ianuarie 2008, comparativ cu luna similară a anului 2007:

- GWh -

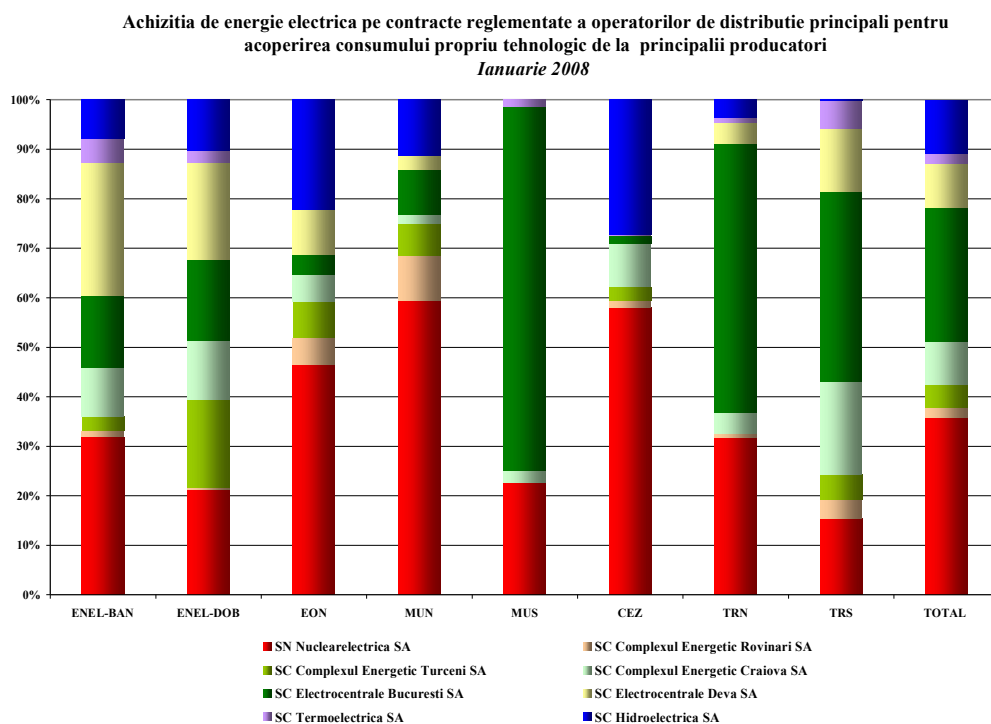
Structură achiziție furnizori implicați pe PAM concurențială	IAN 08	IAN 07
import	-	-
contracte negociate cu alți furnizori	207,38	200,46
contracte negociate cu producători	-	40,14
tranzacții pe PCC	139,20	3,72
tranzacții pe PZU	62,29	63,13

Operatori de distribuție principali

Structura achiziției de energie electrică a operatorilor de distribuție principali (realizată înainte de ziua de livrare), pentru consumul propriu tehnologic al rețelelor de distribuție, în luna ianuarie 2008 este prezentată în tabelul următor, comparativ cu luna similară a anului 2007:

Structura achiziție	IAN 08	IAN 07
contracte reglementate	528,12	807,03
contracte negociate	4,89	12,02
tranzacții pe PCC	0	
tranzacții PZU - cumpărare	225,59	36,04
tranzacții PZU - vânzare	0,77	49,74

Detalierea achiziției de energie electrică a operatorilor de distribuție principali, pe contractele reglementate încheiate cu principalii producători, în ianuarie 2008, este prezentată în graficul următor:

Sursa: Raportările lunare ale operatorilor de distribuție principali – prelucrare DMP

6. Indicatori de concentrare pentru piața angro de energie electrică și componentele acesteia

În conformitate cu teoria economică și documentele UE se definesc următorii indicatori de concentrare:

- HHI, Indexul Herfindahl - Hirschman = suma pătratelor cotelor de piață (%)

Semnificația valorilor indicatorului este:

HHI < 1000	pieță neconcentrată;
1000 < HHI < 1800	concentrare moderată a puterii de piață;
HHI > 1800	concentrare ridicată a puterii de piață.

- C3 = suma cotelor de piață ale celor mai mari trei participanți

Semnificația valorilor indicatorului este:

40 % < C3 < 70%	concentrare moderată a puterii de piață;
C3 > 70%	concentrare ridicată a puterii de piață.

În ceea ce privește oferta, aceștia pot fi definiți pentru întreaga piață (de energie electrică sau de servicii tehnologice de sistem - STS) sau pentru componente ale acesteia, pe care concurența se manifestă direct.

Indicatori de concentrare și cote de piață ale producătorilor de energie electrică

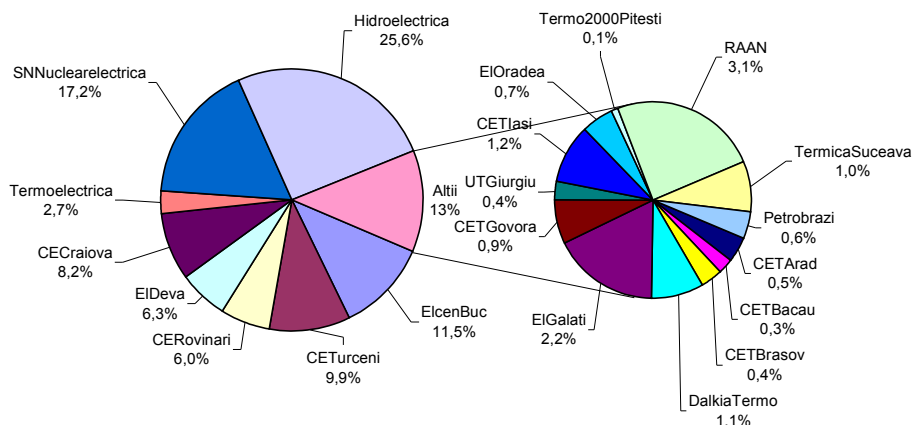
Structura pieței la nivelul producerii oferă o bază inițială pentru aprecierile privind gradul de competitivitate posibil pe piața energiei electrice.

În tabelul următor sunt prezentați indicatorii de concentrare la nivelul de producere a energiei electrice pentru luna ianuarie 2008, calculați pe baza energiei electrice livrate în rețele de către producătorii cu unități dispecerizabile:

Indicator	C1	C3	HHI
Valoare	26%	54%	1351

Cotele de piață ale producătorilor de energie electrică realizate pe ansamblul componentelor pieței angro de energie electrică în ianuarie 2008 sunt prezentate în figura următoare, fiind stabilite în funcție de energia electrică livrată în rețele.

Cote de participare la energia electrica livrata in rețele ale producătorilor cu unitati dispecerizabile - ianuarie 2008

Sursa: Raportările lunare ale producătorilor – prelucrare DMP

O componentă a pieței angro de energie electrică pe care se manifestă direct concurența între producători este piața de echilibrare. Valorile indicatorilor de concentrare la nivelul acestei piețe, determinați pe baza energiei efectiv livrate, pentru fiecare din cele 3 tipuri de reglaje definite în Codul Comercial este prezentată în tabelul următor:

Indicatori de structura/concentrare a pieței de echilibrare - IANUARIE 2008 -	Reglaje					
	Secundar		Tertiar rapid		Tertiar lent	
	creștere	scadere	creștere	scadere	creștere	scadere
C1 - % -	77	75	80	40	26	28
C3 - % -	98	91	88	73	65	72
HHI	6173	5954	6462	2357	1859	2057

Concurența între producători se manifestă și în ceea ce privește asigurarea rezervelor (STS) necesare pentru conducerea în siguranță a sistemului energetic. Ca urmare a capacităților diferite ale producătorilor de a asigura diferitele tipuri de servicii, această piață are o importantă componentă reglementată.

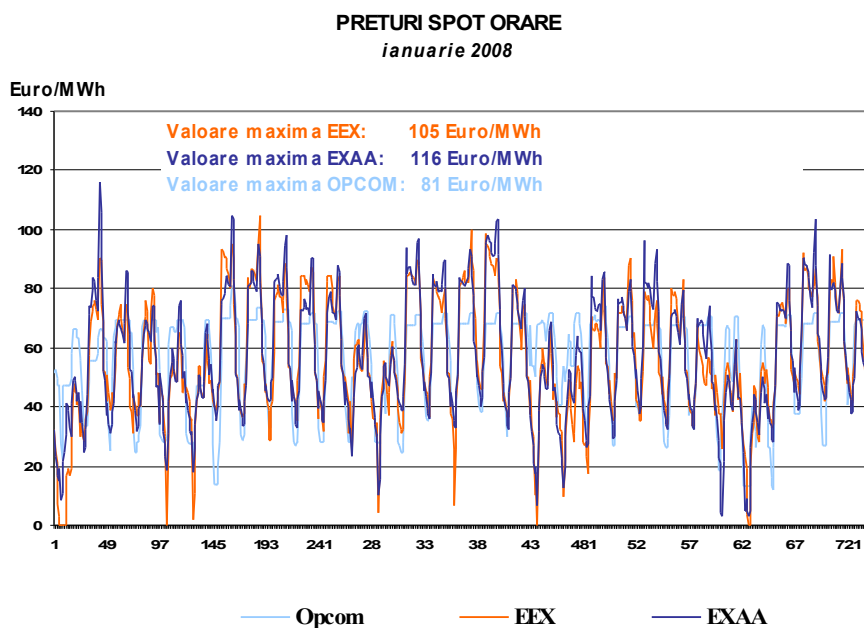
Relația dintre componenta reglementată și cea concurențială a pieței serviciilor tehnologice de sistem, respectiv principalii indicatori de concentrare pe fiecare segment al acestei piețe, sunt prezentați în tabelul următor:

Indicatori de concentrare pe piața STS		Rezerva reglaj secundar	Rezerva terciara rapida	Rezerva terciara lenta
componenta reglementata	C1	75%	78%	77%
	C3	97%	87%	100%
	Cantitate contractata	233500 h*MW	520800 h*MW	197160 h*MW
componenta concurentiala	C1	80%	90%	62%
	C3	100%	100%	100%
	HHI	6741	8200	5121
	Cantitate contractata	51520 h*MW	52800 h*MW	279240 h*MW

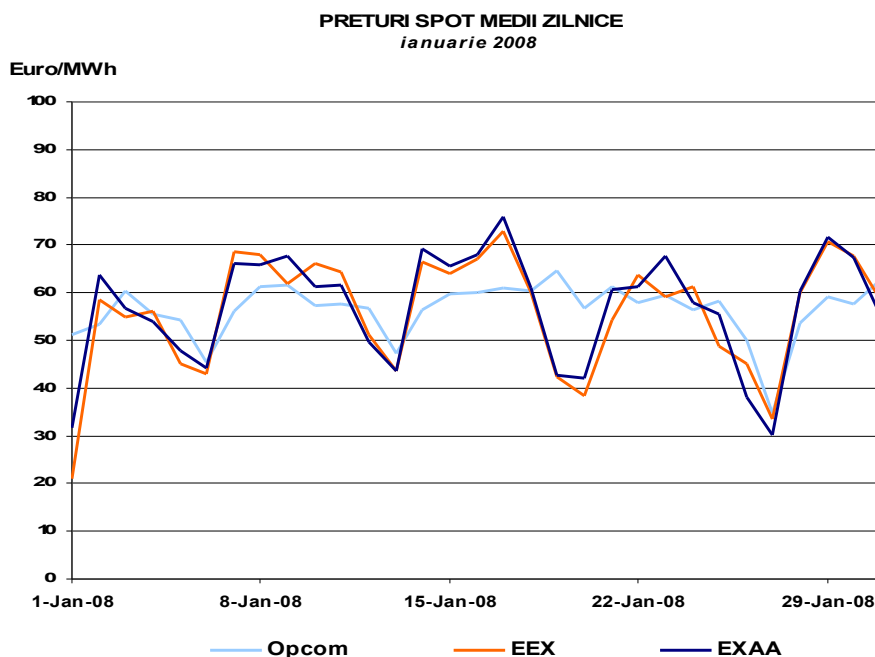
7. Evoluția prețurilor stabilite pe piața angro

S.C. Opcom S.A. administrează piața de energie electrică pentru ziua următoare, prețul de închidere stabilit aici constituind o referință pentru prețurile stabilite prin contracte bilaterale. În figurile următoare este prezentată evoluția prețurilor orare pe PZU în ianuarie 2008, respectiv evoluția prețurilor medii zilnice, comparativ cu evoluțiile prețurilor similare stabilite la bursele EEX și EXXA.

Pentru a putea fi comparat cu prețul stabilit de bursele europene, prețul de închidere înregistrat la S.C. Opcom S.A. este exprimat în Euro, luându-se în considerare cursurile de schimb zilnice Euro/leu comunicate de BNR.

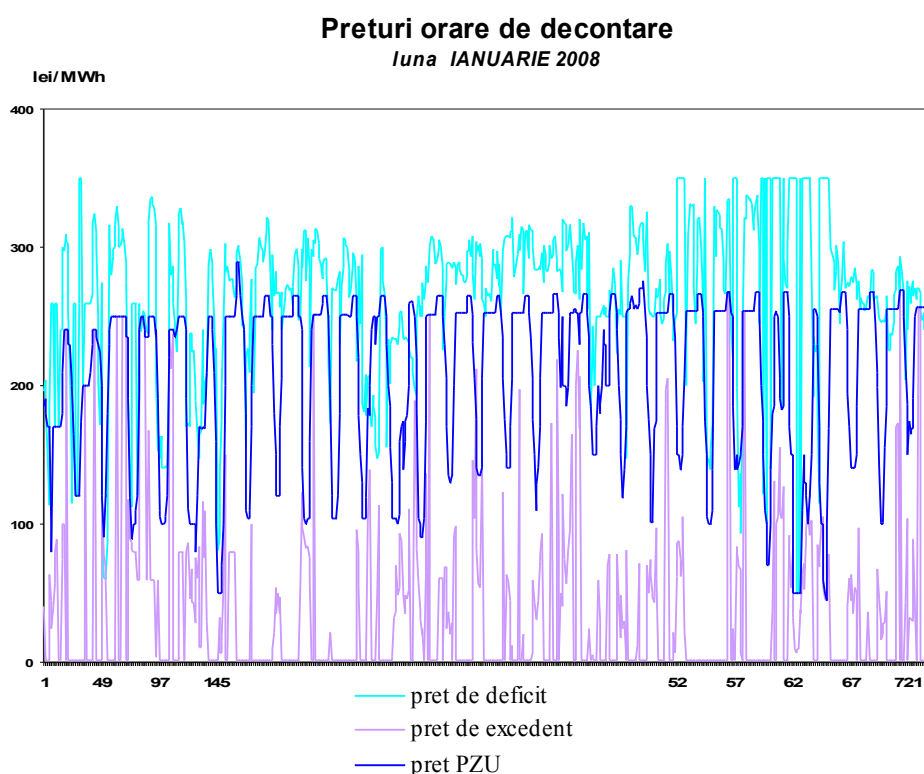
Sursa: Raportările zilnice ale S.C. OPCOM S.A. și informațiile publicate de EXAA și EEX – prelucrare DMP

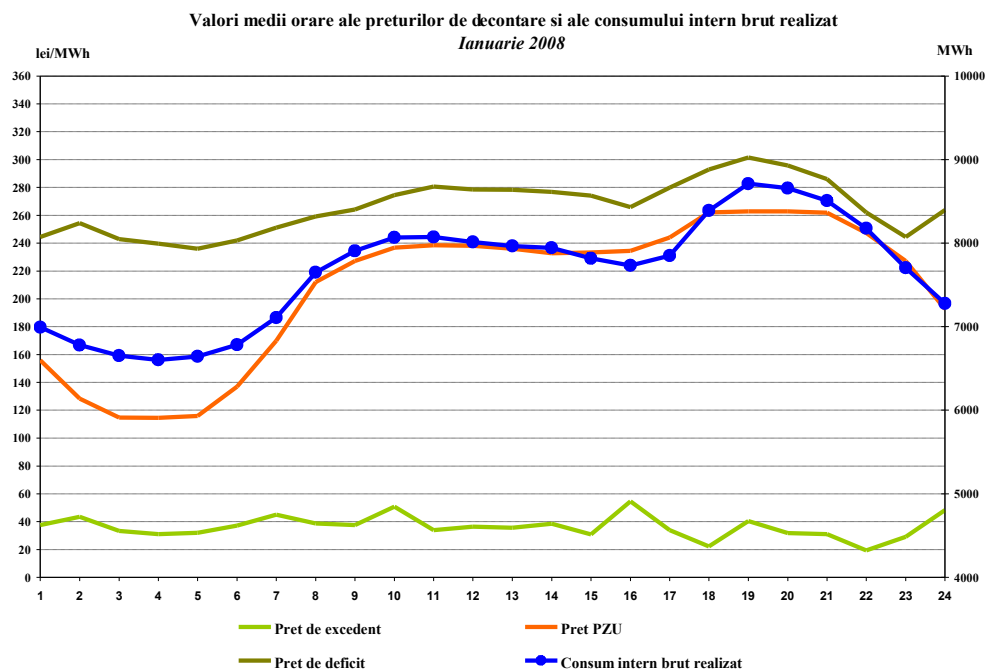
Sursa: Raportările zilnice ale S.C. OPCOM S.A. și informațiile publicate de EXAA și EEX – prelucrare DMP

Pentru acoperirea diferențelor dintre valorile planificate/contractate ale consumului și respectiv producției și valorile acestora apărute în timp real, operatorul de sistem (C.N. Transelectrica S.A.) operează piața de echilibrare, cumpărând sau “vânzând” energie în ordinea prețurilor determinate de ofertele producătorilor dispecerizabili. Participanții care determină dezechilibrele, organizați în PRE-uri (părți responsabile cu echilibrarea) suportă financiar contravaloarea acestor dezechilibre, plătind pentru deficitul de energie prețul rezultat din ofertele la creștere acceptate pe piața de echilibrare, respectiv primind pentru excedentul de energie prețul rezultat din ofertele la scădere acceptate de operatorul de sistem.

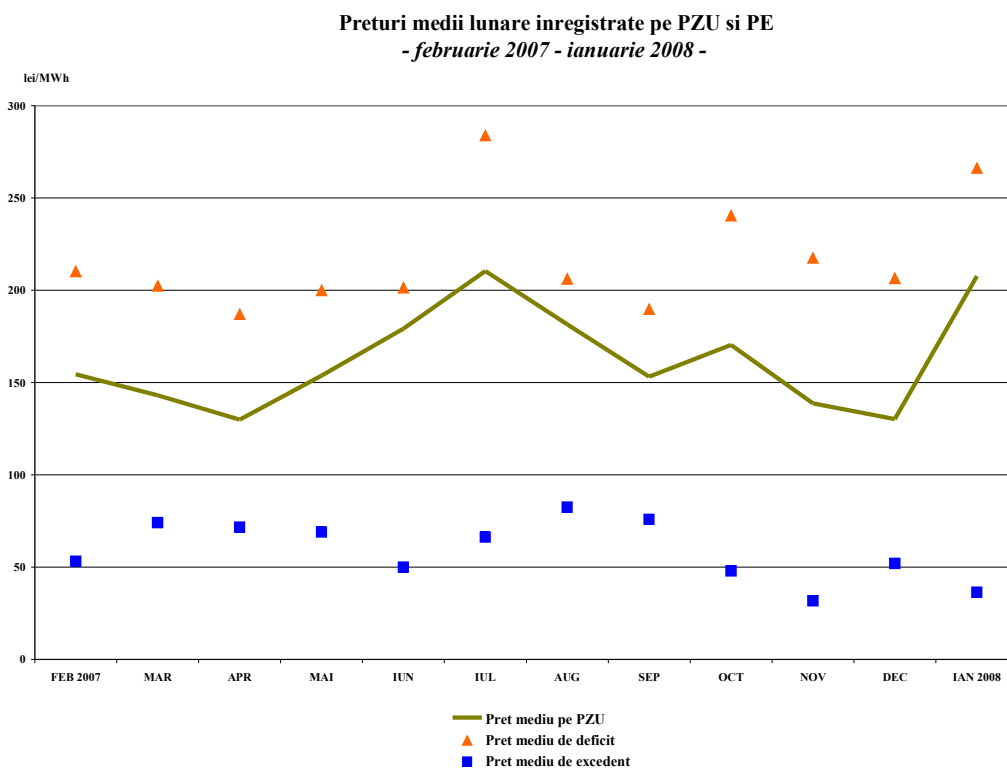
Reprezentarea alăturată a prețurilor de decontare (PIP pe PZU, prețul de deficit și cel de excedent de energie rezultate din operarea PE) oferă imaginea de ansamblu a funcționării corelate a acestor piețe. Prețurile de decontare sunt prezentate în valori orare (primul grafic), valori medii pe intervale orare comparativ cu consumul intern (al doilea grafic), precum și în valori medii lunare (ultimul grafic).

Sursa: Raportările zilnice/lunare ale S.C. OPCOM S.A.– prelucrare DMP

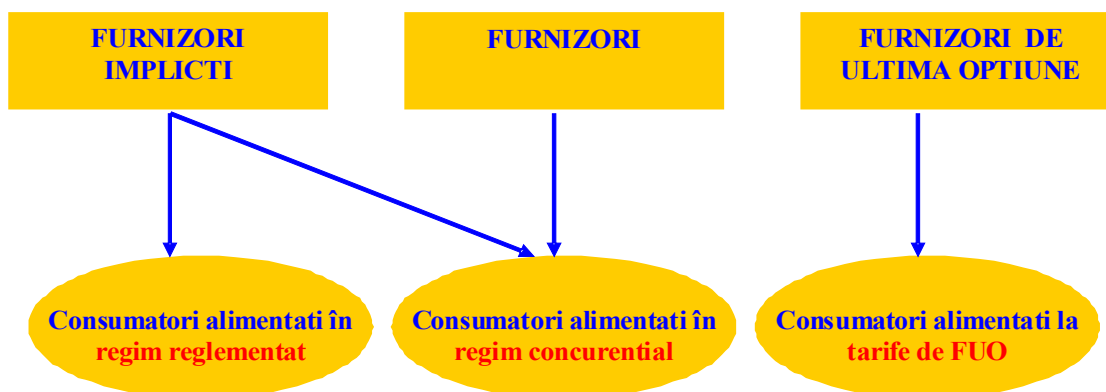
Sursa: Raportările lunare ale S.C. OPCOM S.A. și C.N. TRANSELECTRICA S.A. – prelucrare DMP

Sursa: Raportările zilnice/lunare ale S.C. OPCOM S.A. – prelucrare DMP

III. PIAȚA CU AMĂNUNTUL DE ENERGIE ELECTRICĂ

1. Structura schematică a pieței cu amănuntul

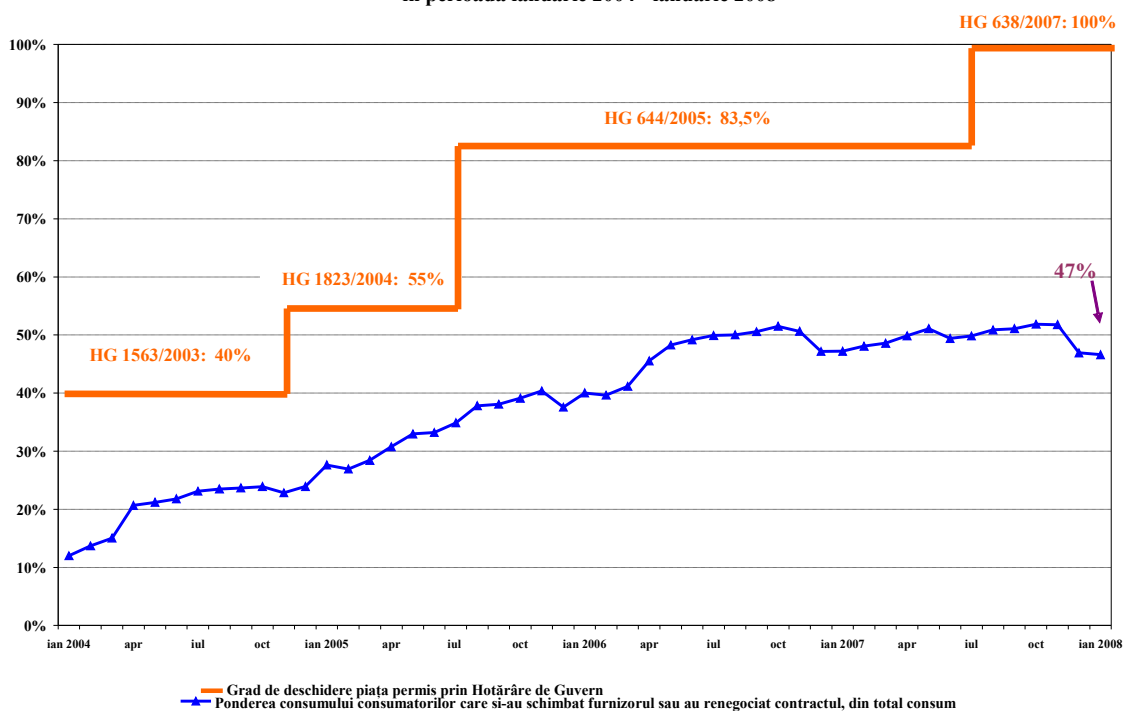
2. Etapele parcurse în procesul de deschidere a pieței de energie electrică

Hotarâre de Guvern	Grad de deschidere %	Plafon consum anual GWh/an
Nr. 122/2000, publicată în M.O. 77/21.02.2000	10	100
Nr. 982/2000, publicată în M.O. 529/27.10.2000	15	100
Nr. 1272/2001, publicată în M.O. 832/21.12.2001	25	40
Nr. 48/2002, publicată în M.O. 71/31.01.2002	33	40
Nr. 1563/2003, publicată în M.O. 22/12.01.2004	40	20
Nr. 1823/2004, publicată în M.O. 1062/16.11.2004	55	1
Nr. 644/2005, publicată în M.O. 684/29.07.2005	83,5	-
Nr. 638/2007, publicată în M.O. 427/27.06.2007	100	-

3. Gradul de deschidere a pieței de energie electrică

În perioada ianuarie 2004 - ianuarie 2008, consumul consumatorilor care și-au schimbat furnizorul sau și-au negociat contractele cu furnizorii implicați care îi alimentau, raportat la consumul total, a evoluat conform figurii alăturate. Valorile precizate sunt valori cumulate de la începutul procesului de deschidere a pieței și sunt prezentate lunar.

Evoluția gradului de deschidere a pieței de energie electrică în perioada ianuarie 2004 - ianuarie 2008

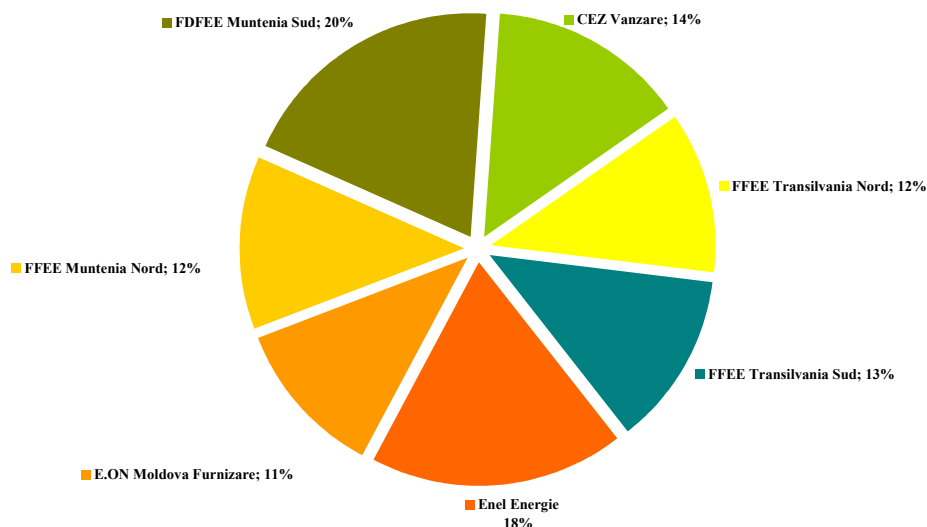
Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor consumatorilor finali – prelucrare DMP

4. Cote de piață ale furnizorilor de energie electrică

În următoarele două grafice sunt prezentate cotele de piață ale furnizorilor de energie electrică pe piața cu amănuntul, determinate:

- a) pentru furnizorii implicați – în funcție de energia electrică furnizată consumatorilor în regim reglementat;

Cotele de piața ale furnizorilor implicați pe piața reglementată - ianuarie 2008 -

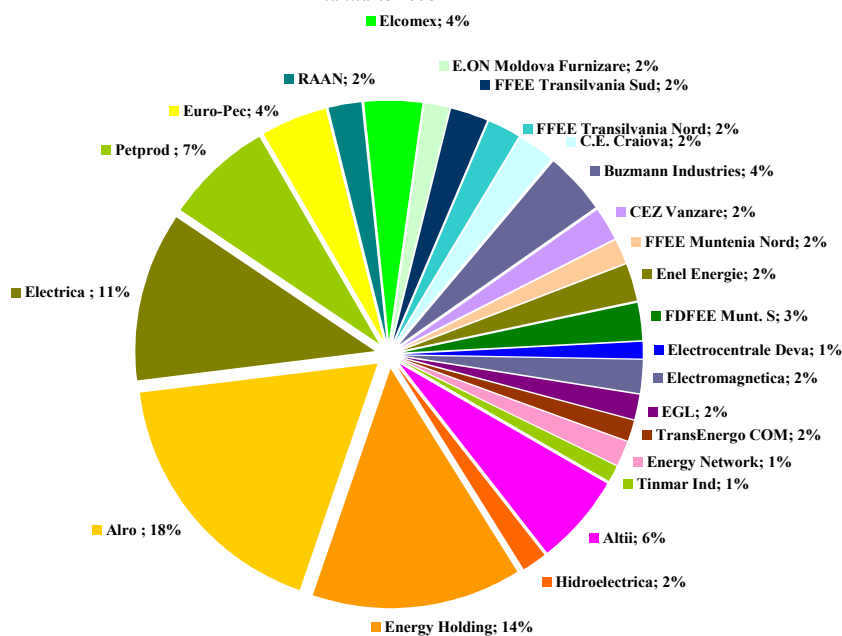

Consum final consumatori alimentati in regim reglementat : 2144 GWh

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor implicați – prelucrare DMP

- b) pentru toți furnizorii, inclusiv cei implicați, cu activitate pe segmentul concurențial al PAM – în funcție de energia electrică furnizată consumatorilor care și-au schimbat furnizorul sau și-au negociat contractul.

Cote de piața ale furnizorilor pe piața concurențială
- ianuarie 2008 -

Consum consumatori alimentați în regim concurențial: 1871

GWh

Indicatori concentrare piața:

HHI - 819

C3 - 43%; C1 - 18%

Categoria "Alții" include 24 de furnizori ale caror cote de piața individuale sunt sub 1%

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor – prelucrare DMP

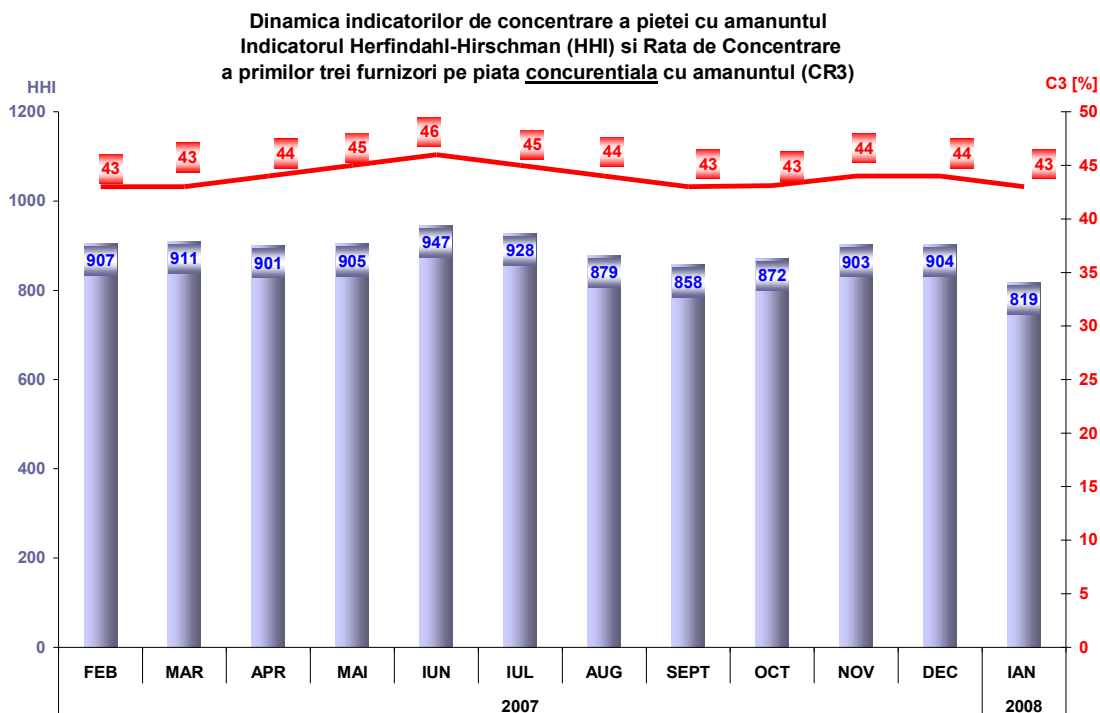
Energia furnizată pe baza căreia se stabilește cota de piață a fiecărui furnizor include și autoconsumul furnizorului (de exemplu, în cazul unui consumator care deține și licență de furnizare și care a decis să-și achiziționeze energia de pe piața angro, în calitate de furnizor concurențial).

Cuantificarea activității desfășurate pe PAM, comparativ cu cea de pe PAN, de către furnizori, se poate realiza prin determinarea ponderii vânzărilor la consumatorii finali în totalul tranzacțiilor de vânzare. Astfel, tabelul următor cuprinde numărul furnizorilor ce activează pe PAM, structurați în funcție de dimensiunea activității desfășurate pe această piață, în luna ianuarie 2008.

Numărul furnizorilor	Ponderea vânzărilor la consumatorii finali din totalul tranzacțiilor de vânzare			
	100%	75% - 100%	50% - 75%	<50%
Concurențiali	9	9	8	9
Impliciți	1	4	1	1

5. Indicatori de concentrare pentru piața concurențială cu amănuntul de energie electrică

Evoluția lunară a indicatorilor de concentrare (C3, HHI) determinați pe ansamblul PAM concurențiale este ilustrată în figura următoare:

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor – prelucrare DMP

În tabelul următor sunt prezentate valorile indicatorilor de structură ai componentei concurențiale a PAM în luna ianuarie 2008, calculați pentru fiecare categorie de consum definită de Directiva 377/90:

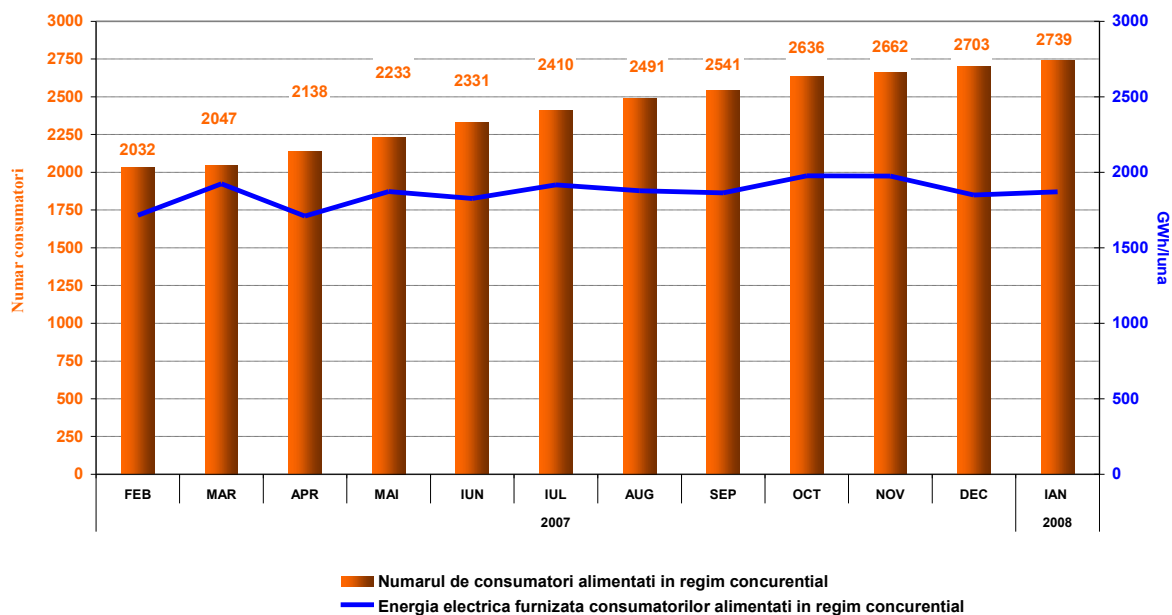
Indicator	Categorie consumator						
	IA	IB	IC	ID	IE	IF	Altii
C1	82	23	22	14	19	21	31
C3	92	52	48	30	43	49	68
HHI	6858	1251	1050	654	887	1269	1828
Nr. Furnizori impliciti	7	7	7	7	5	1	1
Nr. Furnizori concurentiali	3	22	27	31	18	9	12

6. Evoluția numărului de consumatori și a energiei aferente acestora

Numărul consumatorilor cărora li se furnizează energie în regim concurențial este prezentat ca valoare cumulată de la începutul procesului de deschidere a pieței, iar pentru luna ianuarie 2008 este structurat pe categorii de consumatori, în conformitate cu prevederile Directivei Europene 377/90. Tabelul următor detaliază intervalele de consum corespunzătoare fiecărei categorii în parte:

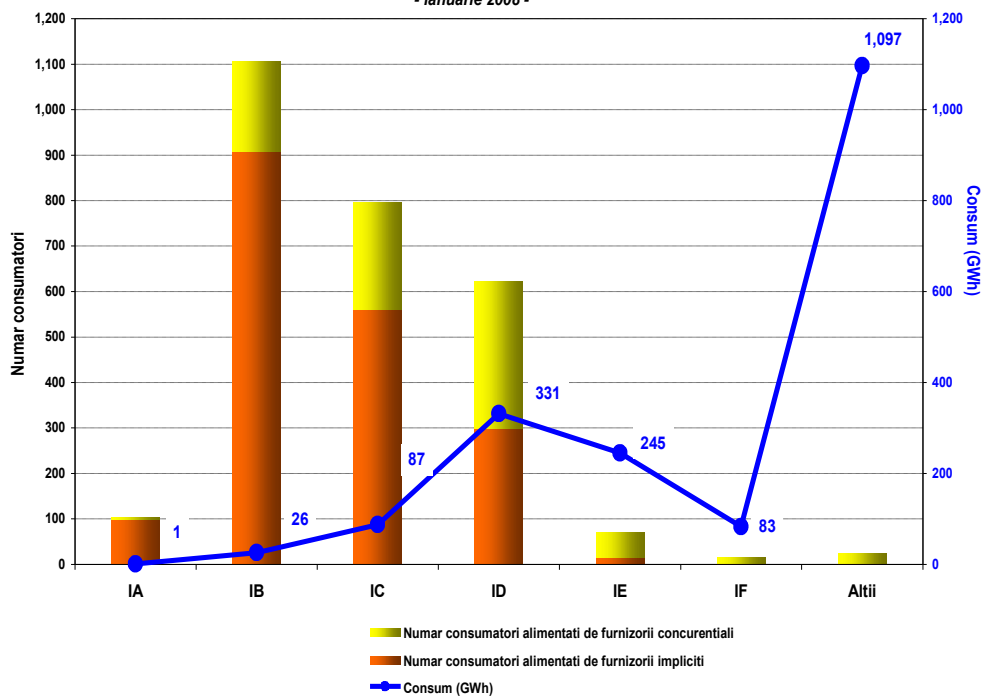
Categoriile consumatori necasnici	Consum anual cuprins in intervalul (MWh):	
Banda - IA		<20
Banda - IB	20	<500
Banda - IC	500	<2000
Banda - ID	2000	<20000
Banda - IE	20000	<70000
Banda - IF	70000	<=150000
Altii	>150000	

Evoluția numărului consumatorilor alimentați în regim concurențial și a energiei electrice furnizate acestora

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor concurențiali – prelucrare DMP

Numărul consumatorilor alimentați în regim concurențial și consumul lor structurat pe categorii de consum și furnizori - ianuarie 2008 -

Sursa: Raportările lunare ale furnizorilor – prelucrare DMP

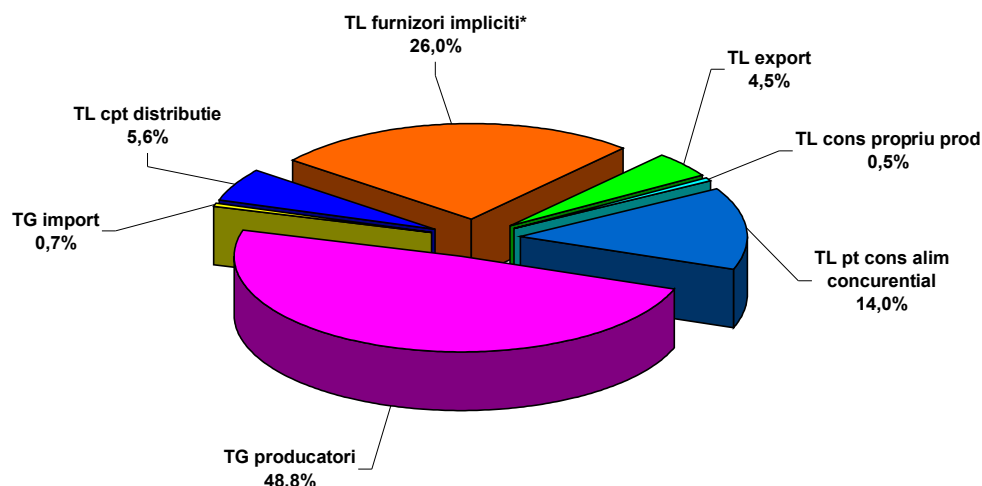
IV. OPERATORUL DE TRANSPORT ȘI SISTEM C.N. TRANSELECTRICA S.A.

C.N. Transelectrica S.A. efectuează serviciul de transport, pentru care percepe tarife de transport reglementate, care au două componente:

- componenta de introducere în rețea (TG), destinată orientării echilibrate a noilor unități de producere;
- componenta de extracție din rețea (TL), destinată poziționării echilibrate pe teritoriul țării a consumatorilor.

În figura următoare este prezentată structura veniturilor C.N. Transelectrica S.A. din servicii de transport, care reflectă structura clienților C.N. Transelectrica S.A. pentru acest serviciu în ianuarie 2008.

Structura veniturilor CN Transelectrica SA din serviciile de transport
- ianuarie 2008 -

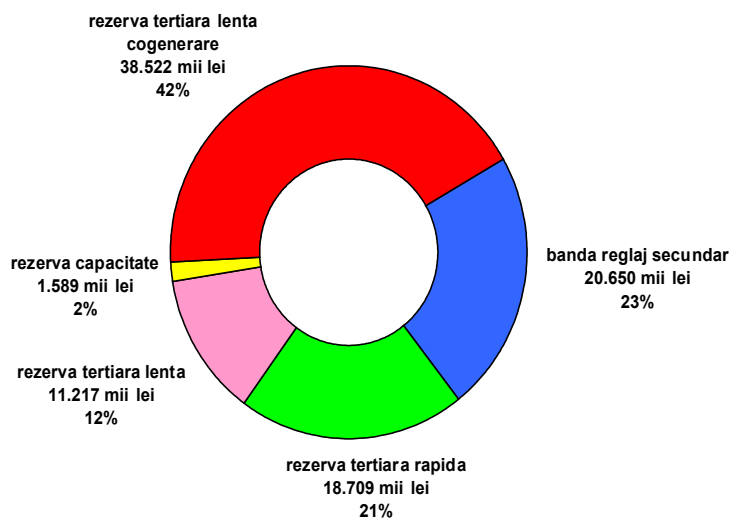
* aferent tuturor activitatilor acestora, inclusiv furnizarii catre consumatorii proprii din afara zonelor de licenta

Sursa: Raportările lunare ale C.N. TRANSELECTRICA S.A. – prelucrare DMP

Pentru realizarea funcției de operator de sistem, C.N. Transelectrica S.A. prevede și contractează rezerve (servicii de sistem tehnologice) de la participanții calificați, pe care le utilizează prin integrarea în piața de echilibrare. Acestea sunt: rezerva (banda) de reglaj secundar, rezerva de reglaj terțiar rapid, rezerva de reglaj terțiar lent și rezerva terțiară lentă de cogenerare. Începând cu luna iulie 2007 au intrat în vigoare regulile privind stabilirea dimensiunii, selectarea furnizorilor și utilizarea de către OTS a unui nou tip de rezervă, și anume rezerva de capacitate.

Structura costurilor cu achiziția serviciilor tehnologice de sistem suportate de C.N. Transelectrica S.A. în luna ianuarie 2008 se prezintă în graficul următor. Pentru acoperirea acestor costuri corespunzătoare contractelor pentru asigurarea serviciilor de sistem tehnologice precum și pentru acoperirea costurilor proprii de operare, OTS aplică tariful reglementat pentru servicii de sistem.

Structura costurilor CN Transelectrica SA cu achiziția de STS de la producătorii calificați
- ianuarie 2008 -

Sursa: Raportările lunare ale C.N. TRANSELECTRICA S.A. – prelucrare DMP

V. EVOLUȚIA REGULILOR PIEȚEI ÎN LUNA IANUARIE 2008

- În luna ianuarie 2008 nu au fost emise reglementări de natură să modifice regulile de funcționare a pieței de energie electrică.

VI. EXPLICAȚII ȘI PRESCURTĂRI

1. Explicații

- **Autoconsumul producătorilor** – în graficele aferente structurii veniturilor C.N. Transelectrica S.A., se referă exclusiv la consumul producătorilor la alte locuri decât locația centralelor.
- **Consumul intern** reprezintă energia asigurată de agenții economici participanți la piața angro și determinată ca *Energie livrată + Import – Export*, în care *Energie livrată* are semnificația precizată mai sus.
- **Consumul consumatorilor alimentați în regim reglementat** include consumul consumatorilor alimentați de furnizorii implicați la tarif reglementat.
- **Consumul consumatorilor alimentați în regim concurențial** se referă la consumul consumatorilor alimentați de furnizori la preț negociat.
- **Consumul de combustibil** prezentat corespunde atât producerii de energie electrică, cât și producerii de energie termică în centralele producătorilor monitorizați.
- **Energie electrică livrată în rețele** include și consumul propriu al autoproducătorilor RAAN și SNP Petrom, precum și energia electrică vândută direct de către producătorii monitorizați unor consumatori racordați la instalațiile centralelor sau consumată de ei înșiși la alte locuri de consum.
- **Furnizor concurențial** este denumit în prezentul document furnizorul activ pe piața concurențială cu amănuntul.

2. Prescurtări

- DMP – Direcția Monitorizare Piață
- EEX – European Energy Exchange – Leipzig, Germania, www.eex.de
- EXAA – Energy Exchange Austria, www.exaa.at
- PAN – Piața angro de energie electrică
- PAM – Piața cu amănuntul de energie electrică
- PCC – Piețe centralizate de contracte
- PZU – Piața pentru Ziua Următoare
- PE – Piața de Echilibrare
- PIP – preț de închidere a PZU
- PRE – Parte Responsabilă cu Echilibrarea
- TG – componenta de injecție a tarifului de transport
- TL – componenta de extracție a tarifului de transport